

Đề xuất thành lập Khu thương mại tự do TP. HCM: Bước đi chiến lược hướng tới trung tâm tài chính quốc tế

20:11 24/11/2025

Chính phủ vừa trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội đề xuất thành lập Khu thương mại tự do tại TP. HCM, coi đây là công cụ thể chế vượt trội nhằm thu hút dòng vốn đầu tư chất lượng cao, phát triển dịch vụ hiện đại và thúc đẩy đổi mới sáng tạo. Nếu được thông qua, đây sẽ là cú huých chính sách quan trọng, đặt nền móng để TP. HCM bước vào nhóm đô thị kinh tế hàng đầu châu Á.

Đề xuất thành lập Khu thương mại tự do TP. HCM. (Ảnh minh họa)

Tại phiên họp thứ 51 chiều 24/11, Ủy ban Thường vụ Quốc hội thảo luận về dự thảo nghị quyết sửa đổi Nghị quyết 98, cho phép áp dụng thêm các cơ chế đặc thù trong quản lý đất đai, đầu tư, hạ tầng và dịch vụ để tạo không gian phát triển mới cho TP. HCM.

Theo báo cáo của Chính phủ, sau 2 năm triển khai Nghị quyết 98, kinh tế TP. HCM (khi đó chưa sáp nhập với Bà Rịa - Vũng Tàu và Bình Dương) đã nhanh chóng phục hồi sau đại dịch Covid-19 và từng bước tăng trưởng ổn định nhờ đổi mới mô hình phát triển, chuyển dịch cơ cấu kinh tế và ứng dụng khoa học công nghệ.

Sau hợp nhất, thành phố mở rộng quy mô hành chính lên 6.772,6 km² với dân số 13,6 triệu người, đòi hỏi nguồn lực phát triển lớn hơn nhiều. Trong 5 năm tới, mỗi năm TP. HCM cần huy động thêm từ 8 đến 12 tỷ USD, trong khi ngân sách chỉ đáp ứng khoảng 30%.

Để hiện thực hóa mục tiêu tăng trưởng hai con số ngay từ năm 2026, dự thảo nghị quyết đề xuất các giải pháp mang tính đột phá, tập trung vào những dự án chiến lược như hạ tầng giao thông lớn, đô thị, công nghệ cao, xử lý môi trường, du lịch, giáo dục, y tế – và đặc biệt là thành lập Khu thương mại tự do.

Dự kiến, Khu thương mại tự do sẽ có cơ chế đất đai, quản lý, ưu đãi đầu tư và hải quan đặc thù. Nhà đầu tư nước ngoài được thành lập doanh nghiệp mà không cần phải xin giấy chứng nhận đầu tư hay triển khai dự án trước, chỉ cần đáp ứng điều kiện tiếp cận thị trường. Thủ tục hành chính trong khu được đơn giản hóa tối đa.

Về ưu đãi thuế, doanh nghiệp trong khu được hưởng thuế thu nhập doanh nghiệp 10% trong 20 năm, miễn 4 năm đầu và giảm 50% trong 9 năm tiếp theo. Chuyên gia, nhà khoa học và lao động chất lượng cao được giảm 50% thuế thu nhập cá nhân trong 10 năm, mức được đánh giá vượt trội so với các khu kinh tế hiện hành.

Ngoài ra, dự thảo cũng bổ sung cơ chế khai thác quỹ đất từ các dự án giao thông công cộng (TOD), cho phép dùng quỹ đất này để thanh toán dự án đường sắt theo hình thức BT, nhằm thu hút tư nhân tham gia đầu tư hạ tầng.

Thường trực Ủy ban Kinh tế và Tài chính cơ bản nhất trí với đề xuất của Chính phủ, đánh giá việc sửa đổi Nghị quyết 98 là cần thiết để phù hợp với mô hình chính quyền địa phương hai cấp sau sáp nhập, đồng thời phát huy lợi thế quy mô và vị thế kinh tế của thành phố.

Mô hình Khu thương mại tự do được kỳ vọng sẽ giúp TP. HCM bắt kịp các trung tâm kinh tế lớn trong khu vực như Singapore, Thượng Hải hay Dubai, qua đó củng cố vai trò “đầu tàu” và động lực tăng trưởng quốc gia.

Cửa sổ chính sách đang mở. Nếu tận dụng đúng thời điểm, TP. HCM có thể bước vào giai đoạn phát triển mới với tốc độ bứt phá – không chỉ là trung tâm kinh tế

của Việt Nam, mà là một cực tăng trưởng quan trọng của châu Á.

Hậu Thạch (t/h)